

Kjøbenhavnsposten.

Redigeret af J. P. Grüne.

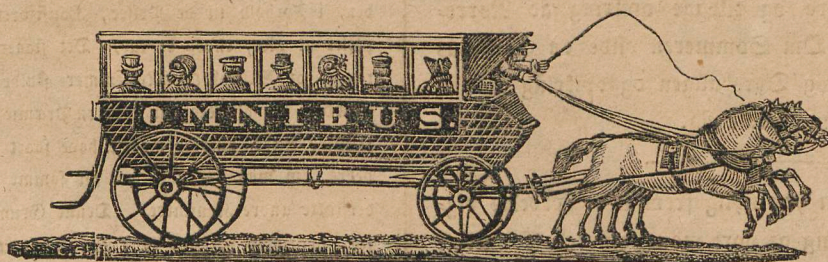
Udgiven og forlagt af A. P. Liunge.

13de Aarg.

Søndagen d. 24. November 1859.

N°. 324.

Sorsendes, ifølge Kongelig allernaadigst Tilladelse, med Posten saavel i Danmark som i Hertugdømmerne.

Omnibus. Denne latinske Benævnelse har man givet de for omtrent 12 Aar siden i Frankrig indrettede Kjøretøier, der, som deres Navn viser, ere for Alle og Enhver. — Fra Paris kom de snart i Brug i London og i de fleste større Stæder paa Continentet. I Hamborg ere de temmelig almindelige, ja endog i Lybek findes de, og i Gothenborg skal man ogsaa have dette Befordringsmiddel. Dog i de mindre Stæder er dette ikke saameget beregnet paa Kjørselen i Byerne selv som i Dmæggen; der er saaledes i Lybek en Omnibus, som gaaer med Dampstibspassagerer til Travemünde, til stor Bequemmelighed for de Rejsende, der saaledes transporteres paa en hurtig og let Maade og til billig Priis.

Man maa beklage, at disse Kjøretøier endnu aldeles ikke ere bekjendte hos os. Den nærmeste Aarsag, hvorfor vi heri, som i saa meget Andet af samme Natur, staae tilbage, maae vi vist med Føie søge hos vort, al Industri hæmmende, Laugsvæsen. Vort Befordringsvæsen er nemlig et Monopol for en Corporation, og det er af denne Aarsag slettere end hvor fri Concurrance finder Sted. Det varede længe inden vi hos os fik indrettet de saakaldte Droscher, der, hvor daarlige de end ere, dog afgive et billigere og hurtigere Befordringsmiddel end Karetterne, og havde en Mand udenfor Lauget ikke ansøgt om Ret til at holde Droscher, saa vilde de formodentlig endnu ikke være komne istand her.

Saaledes gaaer det nu atter med Omnibus'erne; man er maaskee bange for, at de skulle gjøre Indgreb

i Droschernes Kjørsel, og Monopolet kvæler saaledes Concurrancen, indtil en Uprivilegeret falder paa den Idee at søge om at maatte indrette Omnibus'er — saa først vaagner Lauget og vil da selv agere.

For dem, der ikke have seet disse Kjøretøier, har man troet det passende at give en Beskrivelse over samme.

En Omnibus er egentlig en lang Kareth, omtrent som en Deligence, men indvendig gaaer den i Gæt uden Afdelinger, og paa Siderne, parallelt med Fadningens Ydre og Hjulene, er indvendig i Karethten anbragt en Råd Bænke paa hver Side, leynende en Gang i Midten. Passagererne sidde med Ryggen mod Fadningens Side, hvor Binduerne ere anbragte, i 2de Rækker med Ansigterne mod hinanden, og de blive altsaa trukne fra Siden. Her er da ikke Dvæstion om at sidde forlængs eller baglænds, da alle sidde paa Siden og føres fremad i samme Retning som en Dame, sidende paa en Tversaddel paa Hestens Ryg, kommer fremad.

Disse Vogne trækkes i kortere Distance af 2de Heste, men paa længere Stationer, hvor desuden Baggage medhaves, som f. Ex. fra Lybek til Travemünde, haves 4 Heste for. Ogsaa haves undertiden 3 Heste for, alle ved Siden af hinanden. — Karethdøren er anbragt i den bageste Karethvæg og derfra gaae Trinene ned, hvorpaa Passagererne stige ud og ind i Vognen, hvortil Conducteuren, som sædvanlig staaer paa dette Trin, naar det ikke benyttes af Passagererne, er behjælpelig.

detter, da de sidst gjæstede Goinburgh, idet at en britisk Søofficer, der havde været med paa hiint Tog, ved, i en til Tre for vore Landsmænd og det danske Flag udbragt Toast, at lade de danske Søkrigeres erkjendte, uforfærdede Mod vederfares Retfærdighed, udtalte sig med den stærke Uforbeholdenhed aldeles i den nævnte Aand. — Som bekjendt, deeltog den nuværende Hertug af Wellington — dengang Sir Arthur Wellesley — i Toget som Chef for den britiske Landarmees Reservedivision. En af denne berømte Feltherres nyeste Biographeer — Alexander — behandler i det Afsnit af hans Levnetsbeskrivelse^{*)}, der berører hans Deeltagelse i Toget, denne Gjenstand med en Delicatesse, der viser, at han ganske deler hiin Følelse med den bedre Deel af sine Landsmænd. Det vil sikkert ogsaa interessere danske Læsere at erfare, hvorledes denne Forfatter har fittet sig ved denne vanskelige Deel af en Biographs Høer, vi skulle derfor hidsætte de derhen hørende Steder af Skriftet. — Efterat have henpeget paa den britiske Regerings formeentlige Opdagelse af Napoleons Plan at bemægtige sig den danske Flaade, og bemærket at det baade i 1807 og længe efter har været et heftigt omtvistet Spørgsmaal om den britiske Regering virkelig har haat tilstrækkelig Underretning om en saadan Plan, hvis Tilværelse først efter Napoleons Død, ved hans efterladte Papirer skal være sat udenfor al Tvivl — vedbliver Forf.: „Idet vor Regering saaledes, under Paaskud af politisk Nødvendighed og national Selvoopholdelse, troede sig retfærdiggjort i at anticipere Fiendens Hensigter, tog den sin Tilflugt til hiin extreme Forholdsregel, som dens Modstandere med saa megen Strengthed have fordømt og som hos Mænd af alle Partier er bleven Gjenstand for en dyb Beklagelse. Ingen Krigsflaade har nogensinde seilet fra de britiske Kyster, paa hvilken man har følt det saa smerteligt at gjøre Tjeneste.“ Forf. skizzerer den fra britisk og dansk Side ved Flaadens Ankomst fredsfulde Underhandling paa følgende Maade: „„J kunne ikke frelse Eders egen Flaade““, det var det Argument man brugte, „„fra at falde i Napoleons Hænder, der vil bruge den imod Storbritanniens Uafhængighed: overgiv os den indtil en almindelig Fred bliver sluttet; men ville J ikke tage imod de Bilkæer, vi tilbyde, maae vi sætte dem igjennem med Magt.““ Men det lod sig neppe vente, at en endnu uafhængig Nation, som ikke paa nogen Maade havde compromitteret sin Værdighed eller Tre, og som ikke havde indladt sig paa nogen lav Concession til vor ubehørlige Fiende, rolig skulde finde sig i at opgive den eneste Magt, hvorpaa hiin Uafhængighed beroede. Det Svær, som en saadan Forbring vilde møde hos enhver neutral eller allieret Magt, der hverken stod i undergivet Forhold til Napoleon eller nogen anden Potentat, kan man let forestille sig; Danmark mødte vore Trudsel med en værdig Trods. „Dersom vi ikke ere mægtige nok“ (saaledes kunde det med Føie raisonneres) „til at forsvare vor Somagt imod Eders Fiende, saa er det derfor ingen Grund til at J skulde ødelegge den, og paaføre os den oprørende Krænkelser og Uretfærdighed, som J troe Napoleon istand til at begaae. Hvis J have Ret i hiin Forudsætning, saa anstaaer det en stor Nations Tre at forene sig med den svagere for at kaste et saa uredeligt og uretfærdigt Angreb tilbage; ikke at anticipere det ved selv at virkeliggjøre de Nædsler og Skændigheder, som ere i Ledtog med en saa ubørt Krænkelser af Folketretten, og som J selv vilde være de Første til at fremstille som en Gjenstand for hele Verdens Afky og Forbandelse, dersom de bleve begaaede af ham, J anser for Mennekehedens Fiende.“ „Det er“, tilføier Forf.,

*) „Life of His Grace Field Marschal the Duke of Wellington.“ Part. II, London 1839.

ikke vor Agt videre at gaae ind paa denne smertelige Gjenstand. Vi have kun forudskiftet hvad der var nødvendigt, for at Læsere kunde fatte Motiverne til Krigen og de Transactioner, hvori det blev Sir Arthur Wellesleys Pligt at tage en virksom Deel, idet han personligen førte Commandoen i den eneste Action af Bigtighed, som fandt Sted til Lands under denne uheldige Expedition.“ Om Kjøbenhavns Forsvar yttres Forf. sig paa en for os hørende Maade: „De Danske“, siger han, „gjorde flere modige og patriotiske Anstrængelser, hvori ei alene den regulære Armee, men Borgere, Studenter og et Antal af Dens Landboere i hæk Forening deeltog. Flere Udfald forsøgtes med megen Kraft og Resolutiøh; men Alt var forgjæves imod overlegen Stridsmagt og Disciplin, imod dygtige og erfarne Befalingsmænd og mod overvældende Rækker af de tappreste britiske Veteraner. Denne vedholdende Modstand, som afsvang Beleirerne Agtelse, paa samme Tid som de ikke kunde Andet end beklage den, havde kun til Følge, at de uheldige Indboaneres og deres modige Forsvareres Lidelser bleve forøgede. Vi vilde gjerne drage et Slør over de paafølgende Scener; det nytter ikke til Noget nu saa lang Tid efter at gjenoplive Grindringer, som, omendkjøndt de fleste af de umiddelbare Deeltagere i Scenen ere gaaede bort, det dog maafter, for begge Nationers og alle Partiers Interesse og Lykke, er bedst at begrave i Glemsel.“ I Anledning af Kjøbenhavns Bombardement citerer Forf. de af en kyndig Forfatter (Sherer i sine interessante „Military memoires“ Vol. I) desangaaende fremsførte høilign misbilligende Ytringer, hvori en saa barbarisk Fremførd skildres som uværdig for vor Tid og for civiliserede Nationer, hvorhos han med Glæde vælger ved at den var uden Exempel i Hertugen af Wellingtons lange og haardnakkede Felttog i Spanien. Og om Kjøbenhavns Capitulation yttres han endelig, at „Tre og Patriotisme havde gjort Alt, hvad der stod i deres Magt; det vilde have været Afstandighed at blive endnu længere ved.“

— Thorvaldsen, der i disse Dage er vendt tilbage fra Nyse, bivaanede igaar Aftes i Theatret Opførelsen af Balletten, „Festen i Albano“, og blev af Publikum, der benyttede den Anledning, som denne Ballet saa smukt tilbyder til at bringe Konstanten en Hyliding, hilset med et gjentaget „længe leve Thorvaldsen!“

Theatret. — Hofconcerten. Vi begribe ikke, hvad der har bevæget Theaterdirectionen til nu at lade opføre denne Operette, som allerede for en halv Snees Aar siden har været bestemt til at opføres; vi for vort Bedkommende havde gjerne seet, at de Grunde, som dengang forarsagede, at Stykket ikke blev givet, eksisterede endnu. Vi erindre ikke længe at have seet et Stykke, der vrimler af saamange latterlige Uansynligheder som dette; Fyrstens Concertsal er tillige Forgemaal, Samlingssted for en Theatercomitee og Gud veed hvad; i mindre end en halv Time bliver et Primadonna-Parti i den italienske Opera 2 Gange forfjælligt besat, hele Huset bliver besørget opfyldt med Pibere, og en Hofconcert bliver befalet og strax udført; sandelig, det Land maa være et sandt Paradiis, hvor Forretningerne have en saa hurtig Gang. At Fyrsten, der udtryffeligen siges at dyrke Musikken, ikke kan høre, at Feilen ligger hos Orkestret og ikke hos Sangerinden, ere vi ligesaa lidt istand til at forstaae, som at en Skuespillerinde kan have den Uforfæmmedhed at trænge sig ind i Fyrstens Concertsal midt under Concerten og lamenterer over, at hun er bleven ubeset. Men selv om Stykket ikke i og for sig var saa flet, formene vi dog, at den Omstændighed, at Theatret for Dieblisset ikke har en eneste udmærket Sangerinde til Disposition, burde have afholdt Directionen